

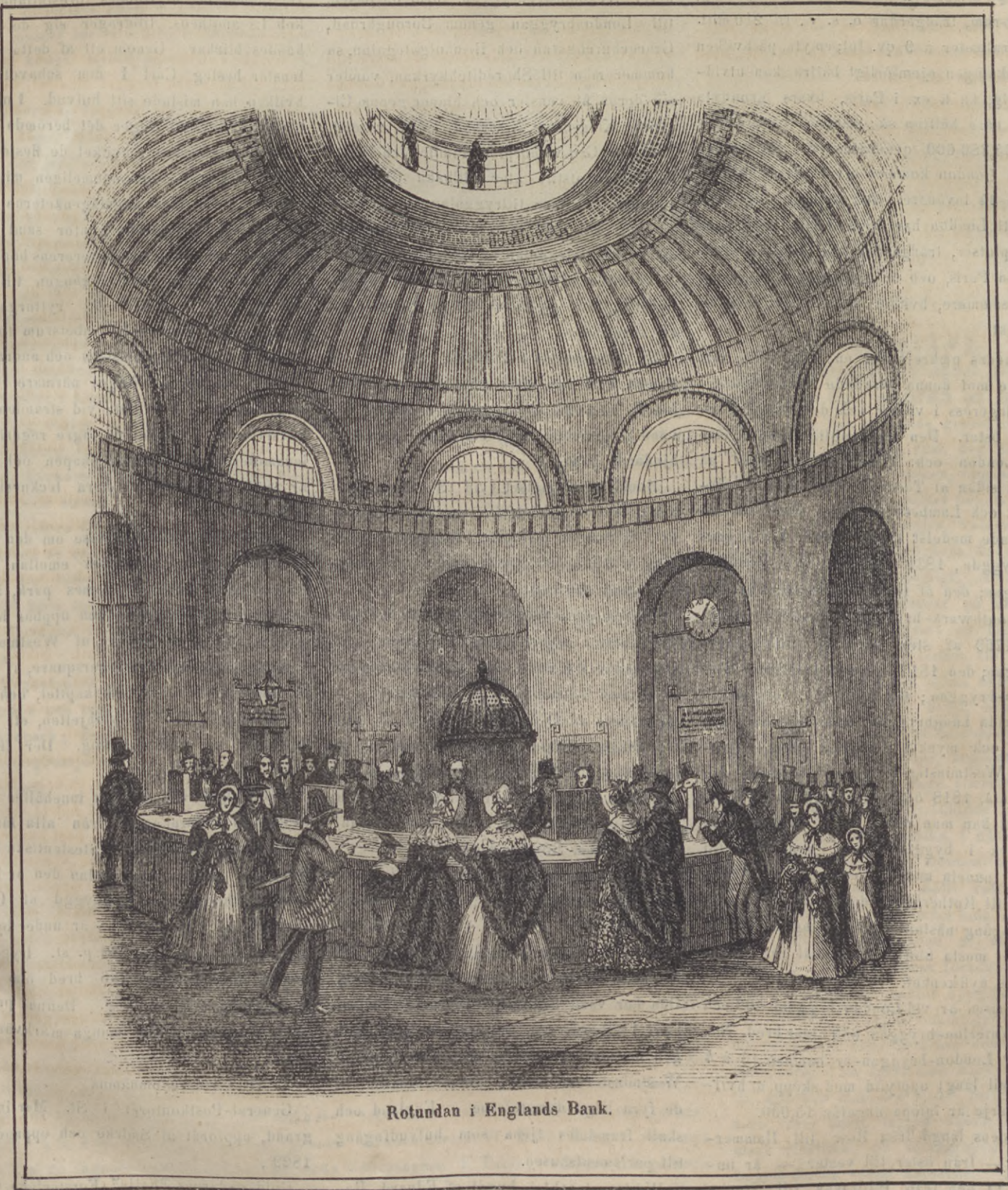
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE
SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 38.) Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 18 September 1853. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B.co. (VII årgången)

Rotundan i Englands Bank.

London.

Om denna omätliga stad lät sig utan all ända tala; men vi få inskränka oss till det utrymme, som vårt blad medgifver.

Enligt uppgiften 1851 innehåller London 307,722 bebodda, 16,889 obebodda och 4,817 under byggnad varande hus. Befolkningen består af 1,104,356 personer af mankönnet, 1,258,785 af kvinnokönnet, tillsammans 2,363,141 individer. Den franska ingenjören Darcy beräknar Londons grundyta, på hvilken finnas 11,000 gator, torg, gårdsrum, trädgårdar o. s. v., till 210 mill. kvadratmeter å 9 qv. fot; en yta, på hvilken befolkningen öjemförligt bättre kan utvidga sig, än t. ex. i Paris, hvars grundyta med nära hälften så många invånare blott är 34,380,000 kvadratmeter. På hvarje hus i London kommer öfverhufvud $7\frac{1}{2}$, i Paris 34 invånare. Det kommer sig deraf, att London har färre höga hus, flere fria platser, trädgårdar och promenadplatser än Paris, och är derigenom så mycket helsosammare, hvilket också erfarenheten inlygat.

Stadens omkrets har en oval form, och tvenne mot denna svarande brännpunkter: Charingeross i vester och den kongl. börser i öster. Den ursprungliga staden, city af London och Westminster, ligger på norra sidan af Themsen; Boroughs, Southwark och Lambeth på södra sidan, och äro förenade medelst sju bryggor: den af granit byggde, 1831 öppnade nya Londonbryggan; den af jern på stempelare hvilande Southwark-bryggan, öppnades 1819; den 1769 af sten uppförde Blackfriarsbryggan; den 1817 öppnade praktfulla Waterloo-bryggan; den blott för fotgångare bestämde hängbryggan, Charingeross; den äista och mycket förfallna Hungerford eller Westminster-bryggan, äfvensom den eleganta, 1818 öppnade Vauxhall-bryggan. Härtill kan man också räkna Brunels underverk i byggnadsväsen, den 1200 fot långa tunneln under Themsen, från Wapping till Rotherhithe, dock blir denna som genomgång nästan aldrig begagnad, och är för det mesta blott ett föremål för fremmandes nyfikenhet.

Themsen är vid London-bryggan 500 och vid Waterloo-bryggan 650 alnar bred. Nedanför London-bryggan är hamnen (3 å 4 eng. mil lång) uppfylld med skepp, af hvilka hvarje år inlöpa ungefär 15,000.

Stadens längd från Bow till Hammer-sundt — från öster till vester — är ungefär 11 och från Holloway till Stockwell — från norr till söder — 8 eng. mil. Den främling, som åtminstone vill förskaffa

sig ett begrepp om denna jättestad, gör val uti att genomströfva dess pulsåder, hufvudgatan i hela dess längd från Hydepark längs Piccadilly, sedan nedåt Jamesgatan, längs Pallmall, genom Charingeross, Stranden, Pauls- och Lombartgatorna ända till Whitechapelkyrkan och tillbaka genom Leadenhallgatan, Holborn- och Oxfordgatan till Hydepark. På detta sätt har man passerat en väg af nio engelska mils längd genom hjertat af hufvudstaden. Går man deremot från Charingeross sydvärt öfver Westminsterbryggan, förbi obelisken, till Londonbryggan genom Boroughroad, Gracechurchgatan och Bischofsgategatan, så kommer man till Shoreditchkyrkan, vänder sig derpå åt venster och hinner genom Cityroad, Kingscross, Newroad, Edgwareroad, Parklane, Grosvenorplats, Piccolico och Westminster-abbotstift åter tillbaka till Charingeross, då man tillryggalaggt en väg af 11 eng. mil och sett de vackraste och märkvärdigaste delar af staden.

Vi skola nu betrakta de föremål i byggnadsväg, som på denna utflykt hafva största företrädet:

St. Jamespalats i Pallmall, uppfördt af Herich VIII och efter förstöringen af Whitehall, år 1695, konungarnes residens; invändigt praktfullt med ett icke vördnadsbjudande yttre.

Buckinghampalatset (vid St. Jamesparken), drottning Victorias vanliga vistelseort, då hon är i staden. Byggnadet företogs år 1825 och kostar vida öfver en million pund sterling.

De nya parlamentshusen, byggda af Charles Baw i nederländska rådhusens styl, sträckande sig ända från Vauxhallbryggan längs med Themsen till Westminsterbryggan, hafva af flotsidan en façad af 900 fots längd. Dessa byggnader betäcka en landsträcka af 9 acres, äro prydda med 3 ypperliga torn af 300 till 340 fot höga, och hafva kostat nära 2 mill. pund. De innehålla, utom Stephanskapellen

Westminsterhall, den största sal i Europa. Den uppbäres icke af några pelare, och uti hvilken Richard I trakterade icke mindre än 10,000 personer. Den är 380 fot lång, 72 bred och 90 till 100 fot hög. Den har varit begagnad till olika ändamål, Carl I afhörde här sin dödsdom; sista gången firades här Georg IV:s kröningsfest. Westminsterhall bildar tillika försalen till de fyra höga domstolarne i England och skall framdeles tjena som hufvudingång till parlamentshusen.

Westminsterabtei, bygd af Eduard Bekännaren, utvidgad af senare thronföljare och abboter samt fullbordad af Christoph

Wren, är ett härligt byggnadsverk i göthisk styl, var från första tiden tillbaka begravningsplatsen för Englands-beherrskare och detta lands utmärktaste män. Uppförd i korsform, är byggnadens största längd 469, bredden å vestra sidan 66, korsflygelns längd 189 och höjden 92 fot. Företrädesvis utmärker sig det af Henrich VII för sig och sine efterträdare byggda grafkapellet.

Whitehall tjenar nu som kapell, uti hvilket hvarje Söndag hålles en gudstjenst. En takmalning af Rubens, föreställande Jakob I:s apotheos, tilldrager sig de besökandes blickar. Genom ett af detta slotts fenster besteg Carl I den schavott, på hvilken han mistade sitt hufvud. I närheten af Whitehall ligger det berömda

Downingstreet, uti hvilket de fleste regeringsbyggnader och namneligen ministeriet för de utrikes angelägenheterna, äfvensom skatkammarens kontor samt förstena inisterns och statssekreterarens boningsrum befinna sig. Vid ingången till St. Jamesparken befinna sig ryttargardets byggnad, uti hvilken är embetsrum för öfverfältherren, krigsministern och andra embetsmän för hären. Något närmare Charingeross är amiralitetet; vid stranden Sommersethouse, i hvilket de lägre regeringsledamöterna, de lärda sällskapen och den år 1837 grundlagde stora teckneskolan hafva sitt säte.

Yorkpelaren, till äminnelse om den siste hertigen af York, på vägen emellan Waterlooplatsen och St. James park, är af röd granit, 150 fot hög och uppbär hertigens staty i brons, utförd af Westmacott.

Nelsonpelaren på Trafalgarsquare, af granit, med vacker korintisk kapitel, och den 18 fot höga statyen af sjöhjelten, ett verk af Baily, är 176 fot hög. Der ligger också

Nationalgalleriet, hvilket innehåller rika skatter af målarekonsten från alla länder.

St. Paul, den största protestantiska kyrka i hela världen, blef, sedan den år 1666 totalt nedbrann, åter uppbyggd af Christoph Wren. Den var 35 år under byggnad och kostade $1\frac{1}{2}$ mill. p. st. Byggnaden är 500 fot lång, 286 bred och från grundmuren 404 fot hög. Denna praktfulla kyrka innehåller många märkvärdigheter.

Vi vilja vidare omnämna

General-Postkontoret i St. Martin-le-grand, uppfördt af Smirke och öppnadt år 1829;

Guldmedarnes "halle" (Forsterlade, Cheapside) en vacker i korintisk stil uppförd byggnad och invändigt praktfullt inrättad.

Guilddhall (Kingstreet, Cheapside), Londons rådhus, och

Mansionhouse i Poultry; lordmayorns bostad, med den praktfulla egyptiska pelargången, balsalen jemte flera andra härliga salar och rum;

den kongliga börsen i Cornhill, hvilken sedan den gamla byggnaden år 1838 hade nedbränt, påbörjades år 1842 och är en praktfull byggnad af ofantligt omfång;

Englands bank i Thread-needlestreet, en byggnad från olika tider med nio inre gårdar;

det ostindiska huset i Leaden-hallstreet med muséet för ostindiska märkvärdigheter;

den kongl. myntbyggnaden i Towerhill och

Towera af London, stadens gamla fästning, hvars skildring erfordrade en särskild bok och hvars historia är sammanhängande med allt hvad Englands forntid har att bjuda på viktigt, stort, sorgligt och glädt.

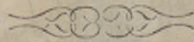
Tullkammaren vid nedra Themsestranden är en vidsträckt byggnad af 480 fots längd och 100 fots djup och som innehåller 180 olika embetslokaler.

Minnestoden i Fishstreethill, af Christoph Wren, uppförd till erinring om den stora eldsvådan i London, år 1666, är en 202 fot hög dorisk pelare på en 40 fot hög fotställning, från hvilken man näst efter Pauls kyrkans kupol har den bästa utsigten öfver staden.

Det stora Christus-hospitalet i Newgatestreet är en af Eduard IV grundlagd asyl för fader- och moderlöse, och der 1500 barn uppfostras.

Londons vackra offentliga trädgårdar äro:

Regentspark med den botaniska trädgården och med en yta af 360 acres jord; Hydepark; den kongliga trädgården vid Buckinghampalatset, Greenpark och St Jamespark.

Sjöröfvaren

(Forts. o. sl. fr. N:o 37.)

Inom få minuter voro de sparsamt kvarlemnade vakterna slagna; slafvarne bemäktigade sig deras vapen och inväntade nu förstärkningen. Det varade ej länge, innan hopen hade vext till 3000 man; sjungande och jublande ilade de christne fram från alla kanter. Bandolino ansåg sig för tillräcklig stark att kunna anfälla arsenalen, och lät bestormas den från tre olika sidor. Alla kus voro vid de gator, genom hvilka de fägade, stängda; icke en enda mohr vågade sig ut. Med kedjor, klubbor, jernstänger och alla slags vapen bleivo de

qvarvarande trupperna slagna till märken. De i arsenalen stagna vapnen voro otillräckliga för alla. Så fullkomligt rustade, stormades vallarne, styckjunkarne, som härifrån hade emot dem underhållit en svag eld, utan att dock förorsaka någon betydande skada, dödade, och nu rigtade man eldgenen emot sina forna herrar, hvilka ute på fältet voro invecklade i en hård strid med Carls trupper. En annan öfdelning tog under Julios anförande, portarne och citadellet i besittning; det varade knappt halfannan timma, innan de christne voro herrar af hela staden och planterede på citadellets tinnar den kejsrerliga flaggan. Knappt 50 christne hade tillsatt lifvet; men deras kanoner rasade skoningslöst i Hairadin Barbarossas här, som snart tog sin tillflykt till öknen.

Då sände de christne ett bud till kejsaren och helsade honom som stadens herre. Hvarje invånare, som kunde fly, hade rastlöst ilat med de sista turkiska trupperne ut genom porten, och ädelmodigt låto de christne en lång stund porten stå öppen till befordrandet af deras flykt. Men då Hairadins slagne trupper vilde försöka att ännu en gång tränga in i staden, då måste alla portar stängas; de kvardröjande ungdomen icke det kejsrerliga svärdet, som utan skonsamhet rasade ibland dem. Detta var äfven tecknet för de christne slafvarnes frigifning; ingen uppsyningsman skonades, endast Gardian-baschi och Ali Hassan voro de enda, som räddade lifvet.

Kejsarens här öfverlemnade sig nu åt en plundrings alla ohyggligheter; mängden officerare, som störtade sig afvärjande emellan de mordlystne massorna, fann bland sine egna soldater en grym död. Till och med kejsarens ord fann numera intet gehör; endast den ädle Doria höll sine Genuesare skildnad från dessa blodiga, afskyvärda våldsgerningar, som i historien evigt skall bränmärka Corsarstadens eröfring. Den enda glanspunkt, som framlyser ur dessa de christne ovärdiga uppträden, var den glädje och jubel, hvarmed hären helsade slafvarne. De länge plågade kände inga gränser för sin fröjd, och några ögonblick förflyto under hjertliga omfamningar, tårar och kyssar, tills alla grepos och bortfördes af den vilda strömmen. Till och med kejsaren gret vid denna syn, han berömde offentligen deras företag och lät framför alla Bandolino och Julio erfara uttrycken af hans nåd. De två uppsyningsmännen bleivo af Muli Hassan, den nya herrskaren i Tunis, rikligen begåfvade och hugnade med indrägtiga embeten Hvar och en af de befriade, som icke sjelf kua-

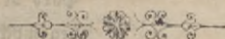
de ombesörja sin hemkomst, fick resa på kejsarens bekostnad. Bandolino och Julio erhöilo anställning som officerare vid flottan, och den förre installerades till och med samma dag på "Bucentaurus," som trene dagar derefter skulle hemföra de engelska slafvarne. Någon tid kände Bandolino sig glad i sin nya befattning, men hans ostadiga sinne lät honom snart ingen ro. Han uppviglade manskapet till uppror emot kaptenen, för att sjelf kunna taga skeppet i besittning. Men styrmannen förädde honom; krigsrätten dömdo honom till döden och tjugonde dagen efter afresan från Tunis hängde han tillika med fem af sina kamrater i Bucentaurens stormast. Hans kropp kastades i hafvet och fann sålunda sin graf i ett element likaså ostadigt som han sjelf; men hvilket han förr hade beherrskat och på hvilket han rastlöst farit omkring.

Med Julio gick det bättre. Han hemförde tvenne år senare sin Minetta som hustru; han var då kapten i kejsrerliga flottan.

Kaleidoskop.

Behandlingssätt med personer, som äro qväfda af kolos.

Man bringar den skendöde genast ut i frisk luft eller in i ett kallt rum, der fenstran, utan afseende på väderleken, öppnas. Här kläder man af honom, sätter honom upprätt på en stol och öfversköljer våldsamt och fortsatt hans ansigte och hela kropp med så kallt vatten som möjligt. Detta kan verkställas af flere personer på en gång, och man fortsätter dermed så länge tills den förolyckade gifver tecken till lif. Medan detta företages kan också någon af de närvarande guida hans bröst, armar och fötter med en i kallt vatten doppad borste. Om dessa medel ej hjälpa, änskönt de flitigt blifvit använde i flere timmar, så får man sticka pappersdottar, fuktade med salmiaksprit eller stark ättika, i näsan, bringa något kökssalt in i munnen och sätta klistér af lika mycket kallt vatten jemte en matsked salt, men under hela tiden fortsätta med öfversköljande af vatten och gnidning. Om alla dessa försök äro fruktlösa, får man icke därför uppgifva hoppet; man aftorkar kroppen och håljer den i varma yllekläder eller betäcker den med varm hästgödsel. Så snart man märker spår till lif, aftorkar man den sjuke, bringar honom i en varm säng, lägger dukar, doppade i stark vinättika, på hjertgropen och låter honom dricka varmt fläderthe.

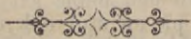

Danmarks Historia.

(Fortf. fr. N:o 36.)

För att undvika gudarnes hämnd förvandlade sig Loke till en lar och gömde sig i en elf. Men Odin hade från Hlidskjalf sett honom, och gudarne drogo med nät efter honom. Ett par gånger undslapp han, genom att dölja sig på botten mellan stenarne eller genom att springa upp öfver nätet; men då han åter försökte ett språng, grep Thor honom i skjerten och höll honom fast, huru mycket han än sprattlade. Gudarne togo nu en förfärlig hämnd på Loke. Med hans egen sons tarmar bundo de honom fast vid tre klippor, så att den ena var under hans skuldror, den andra under hans länder och den tredje under hans knä. Derpå satte Njords hustru Etade en giftig orm öfver honom, som låter sitt etter drypa ned i hans ansigte. Men Lokes hustru, den trogna Sigrn, står hos honom och håller en skål under armen för att uppfånga giften. När den är full och hon vänder sig för att slå ut ettern, falla dropparne från ormen ned i hans ansigte. Då far han samman och får så våldsamma krämpor att hela jorden darrar. Sålunda uppkomma jordstafs. Men Loke skall ligga bunden tills gudarne gå under.

Baldermythen är en af de skönaste af alla de nordiska gudalätans myther. Redan tidigare hade det onda börjat verka på gudarne, genom guldet's förarbetande, beblandelse med jätternas dötrar och upptagandet af den onda Loke, ormen i Nordens paradis. Den ljusa guden håller sig ännu oberörd af det onda; därför kan intet skada honom. Men äfven fromheten och oskulden har sin swaga sida, der den kan säras och det ofta nog af en ringa orsak. Då wisar ljuset för mörkret; godheten och rättvisan ha lemnat gudarne, då Balder dignar, och det onda herrskar. Nu närmar sig werldens undergång.

Undergången och förnyandet.

Wilt ting i werlden är förgångligt och skall gå under; till och med gudarne hafwa blifwit skapade och skola åter upphöra att lefwa. De hafwa desutom gjort sig swaga genom att gifwa efter för det onda. Hela lifwet är neml. en strid mellan godt och ondt. Då godheten och rättvisan wifit bort ifrån gudarne, war deras undergång wis.

Då upplåter Wala åter sin stämma:

Fram ser jag längre —
mycket wet jag säga,
om upplösningen,
gudarnes fall.

Förut innan denna tid skulle olyckswarnande tecken wisa sig Glafhet skulle herrska i werlden: bröder skola strida och warða hwarandras banemän; slågningar skola föröda och förderfwa hwarandra:

Då dånar jorden,
objur så flyga —
ingen man skall då
den andra skona.
Hård är i werlden
den mykna hordom,
yretid, swärdtid.

då földar flymos,
ulfvetid, stormtid,
förr'u werlden faller.

Först kommer den stora wintern, **Fimbulwintern**, som består af trenne wintar efter hwarandra utan sommar; då yrar snön från alla kanter, det råder stark köld och bitande windar, och solens glans fördunklas, så att intet njuter godt deraf.

Då framstorma alla makter, som äro gudarne fiendliga. Glupande wargar, den gamla sätteqwinnans afkomma, förfölja solen och månen och försöka att upplufka dem. Hela jorden darrar, och berggen störta samman; då brytas alla bojer, och alla band lösas. Fenrisulfwen kommer lös och rusar fram med uppspärradt gap, med eldsprutande ögon och näsborrar. Dess öfverfåk widör himmeln, dess underfåk jorden. Hafwet brusar upp och stiger öfver sine bräddar, ty Midgardsormen kommer i raseri och wältrar sig upp på stranden, utspjende etter öfver land och haf. Då remnar himmelen, och Muspels söner fara ut derifrån, anförda af den mörka **Surtur**, som är omgifwen af flammmande eldslägor. Hans swärd skiner klarare än solen. När de rida öfver Bifröst, remnar den bafwande bron. Till dem stå Fenrisulfwen, Midgardsormen, alla Rimhurser och jätter och Loke sjelf, som har sluppit lös, kommer med alla Hells söner.

Då darrar det gamla trädet Yggdrasil och suckar, och intet finnes i himmel och på jor, som ej uppsylles med sasa. Men Heimdall står upp, stöter i sitt gjallarhorn, så att det höres öfver hela werlden, och kallar gudarne till strid. Då bewäpna sig alla Asarne, och alla Walhallas hjeltar, Einherjarne, draga ut med dem. I speisen rider Odin, gudars och menniskors fader, med sin guldhjelm, sin fagra brynja och sitt spjut gugner.

FREIA.

På den ofantliga **Wigridsflätten** hålles gudarnes sista kamp. Kampplatsen sträcker sig hundra mil åt alla sidor. Frej kämpar med Surtur, men faller efter en hård strid. Thor faller Midgardsormen, men kan blott afslägsna sig nio steg ifrån honom; då faller han död till jorden, öfveröst af des etter. Tyr och ett widunder, hunden Garm, nedergöra hwarandra; lifaså Loke och Hejmdal. Ulfader sjelf inlåter sig i kamp med Fenrisulfwen, men uppslukas af denne. Då framträder hans son, den starke **Widar**, som hans hånare. Han sätter sin fot på ulfwens underkäf, griper med sin hand i öfverkäfen och utrifwer des swalg. Slutligen hafwa nästan alla gudarne fallit, och hela werlden antändes af den eld, som Surtur kastar öfwer den.

Solen svartnar,
jord sjunker i haf.
Från himmel'n förswinna
de glittrande stjernor.
Ångan sig höjer
från lifwets träd
och flammen leker
med himmelen sjelf.

Således tänkte man sig **Magnarok**, gudarnes ändalykt, undergång eller gudarnes stymning. I den upptöses hela tillvarelsen, och gudar och menniskor, himmel och jord gå under. Ty hela naturen har råkat i förvirring, och des mäktiga krafter rafa emot hwarandra. Surtur den himmelska elden, och Ulfwen, den underjordiska, vulkaniska elden, föröda, i förening med Midgardsormen, hafwet och andra fiendliga naturkrafter, jorden och hela werlden.

Men när allt har upphört att wara till, och hela menniskoslägdet har förswunnit, huru kan det då heja, att menniskan skall lewa ewianerligen?

VIDAR.

FREYR.

Åfwen detta beswarar **Bala**:

hon ser framkomma
en annan gång
jord af hafwet
ewigrön.

Solen har, innan den släcktes af Ulfwen, födt en dotter, ännu skönare än hon sjelf, och som wandrar på sin moders himmelska väg.

Den nya jorden, som framgår ut hafwet, är wida herrligare än den första, wida mer wälsignad med fruktbarhet:

Då skola osäbde
åtrax wera —
Allt ondt förswinna.
Balder skall komma,
bor då med Höder
i segerfal Odins
och gudarnes helgedom.
Förstån I än eller hur'?

sjunger den mycket wetande **Bala**.

Af Asarne äro ännu i lifwet **Widar**, som hämnades sin far, och **Bala**, lifaledes Odins son. De hafwa lyckligt undsluppit Surturs eld, och fäste bo på **Idasflätten**, der **Asgård** förut låg. Hit komma och Thors söner, **Mode** och **Magne**, medbringande hans hammare. Också **Balder** och hans baneman **Höder** komma tillbaka från **Hell**. Alla dessa Asar samlas på **Idasflätten**, samtala med hwarandra och minnas de märkwärdiga begifwenheter, de hafwa sett. De erinra sig **Fimbulthurs** eller den store gudens gamla lära och finna i gräset de widunderliga guldstor, som i tidernas början hade tillhört gudarnes furste och **Hjölner**s släkt. Åfwen menniskoslägdet framstår åter och sprider sig på jorden.

(Forts. e. a. g.)

Fyra regler mot dödsfruktan.

(Af Hufeland.)

Det är ingen fruktan, som gör människan olyckligare, än fruktan för döden. Man ängslas för det, man ej kan undgå och som hvarje ögonblick kan öfverraska oss; denna räddsla blander sig i hvarje njutning; denna beständiga ängslan för att mista lifvet beröfvar oss det till slut. Man finner sällan, att en människa, som plågas af denna ständiga fruktan, uppnår någon framtryckande ålder.

"Älsk lifvet, utan att frukta döden." Genom att följa denna regel, lefver man lyckligt och länge. För dem, som icke kunna bota sig själf för denna dödsängest, vill jag uppställa några enkla regler, som icke stödjä sig på metaphysiska spekulationer, utan äro grundade på erfarenheten.

1. Man bör göra sig förtrogen med föreställningen om döden.

Det är en ofantlig villfarelse att vilja söka ett preservativ emot dödsfruktan genom att aflägsna föreställningen om en katastrof, för hvilken ingen magt kan skydda oss. Denna tanke, som man tror sig för alltid hafva bannlyst, kommer plötsligen öfver oss, i bestämda mellanrum, i ögonblick, då man minst tänker derpå, midt under nöjen och sorglöshet, och då äro dess verkningar förfärliga. Men om man gör sig förtrogen med denna tanke, försvinner småningom det fasaväckande deruti, och slutligen känner man ej mer någon räddsla vid densamma. Man betrakte blott soldater, matrosar och bergsmän: i hvilket stånd finner man lyckligare människor, människor, som äro tillgängligare för nöjen? Och hvarför? Derfor, att de hafva lartsigt förakta döden derigenom, att den ständigt svälvar öfver deras hufvuden. Blott den är i sanning fri, som icke fruktar döden; honom kan ingen magt i världen kufva eller förvalta oro, eller göra olycklig; hans själ är uppfyllt af ett tryggligt mod, som åt sjelfva själskraften meddelar ny styrka, och derigenom blir ett positivt medel att aflägsna döden.

Denna vana har dessutom den fördel, att den gör människan fast i dygd och redlighet. Är man i en tvifvelaktig ställning; galler det att välja emellan rätt och orätt, så frågar man sig själf: "Huru ville du handla, om detta ögonblick vore det sista, eller huru ville du önska, att du handlat?" Om man känner hat eller missansambet, om man önskar att hämnas en förolämpning, då tänker man på denna sista timma, på de nya förhållanden, uti hvilka vi skola befinna oss i ett annat lif, och hvarje omild tanka skall försvinna. Orsaken härtill är

den, att när scenen förändras och förstöras, försvinna dessa egenlystans småaktiga beräkningar, som i allmänhet bestämma våra handlingar, hvarje föremål visar sig för oss i dess sanna ljus; illusionen försvinner och endast verkligheten står kvar.

2. Det är en fördom att tro, att man lider mycket i dödsstunden.

Många människor frukta mindre för döden, än för det, som går före detta stora ögonblick; de göra sig en hel och hållen öfverdrifven föreställning om de sista ögonblicken, i hvilka själen skiljer sig från kroppen. Men denna fruktan är utan all grund. Människan kan icke halva någon kroppslig känsla af döden; ty att dö är att förlora lifskraften, och denna är just det medel, genom hvilket själen känner kroppen. Efter handen som vi förlora lifskraften, förlora vi på samma gång medvetandet och förmågan att känna, och vi kunna icke förlora lifvet utan på samma gång, ja till och med förr, än vi förlora känslan af vår tillvaro. Detta bevisar erfarenheten: Alla, som återvaknat till lif, sedan de varit ansedd för döda, försäkra, att de icke haft något förmännande af döden, och att de hafva inslummrat utan att veta derom.

Deremot bevisar döendes konvulsioner, qvidande och stänkande intet. Sådant är endast ett lidande för åskådaren; ty den döende känner intet. Man kunde lika så gerna bedömma en epileptisk patients tillstånd efter de krampdragningar, som han är underkastad; han har alls icke någon förmännelse af det, som förvällar oss så mycken räddsla.

3. Man bör vänja sig vid att betrakta detta lif för hvad det i verkligheten är.

Lifvet är endast en förberedelse; det är icke vårt slutliga mål, utan endast en början till detta; det lära vi genom att betrakta lifvets många ofullkomligheter. Man bör betrakta det som en tid för utveckling och förberedelse, som ett fragment af vår tillvaro, som en genomgång till nya perioder. Hvarför ängslas vi då för att beträda denna nya bana, genom att lemna en gätlik, osäker tillvaro, en tillvaro, som aldrig kan tillfredsställa oss, för att börja en annan? Låtom oss utan fruktan öfverlemna oss åt det allsmäktiga väsen, som, utan vår medverkan, har ställt oss i denna värld, och låtom oss lägga afgörandet af vårt framtida öde i hans hand. Den, som inslummrar vid sin faders hjerta, behöfver han att frukta för uppvaknandets ögonblick?

4. Vi böra ofta tänka på dem, som hafva gått oss förut, på dessa väsenden,

som vi älska, som tyckas inbjuda oss till att förena oss med dem uti de regioner, som vår inskränkta förmåga icke tillståndar oss att varseblifva här nere!

Soldatens hemkomst.

De regimenter, som drogo till fjärran Jutland, hade för några veckor sedan åter inryckt i Bajern. Också i Seedorf, en liten vacker köping på andra sidan Bamberg, hade man hälsat de hemkommande tappre skaror och uppjudit allt, för att göra denna dag oförgätlig. Men mången, som modig och föraktande döden dragit ut, saknade; och kamraterna nämnde, med allvarsam mine och dyster blick, när man frågade efter dessa läder och ynglingar, endast enskilda orter, såsom Düppeln, Friedericia, Flensburg, hvarest de tappre voro nedbäddade till den sista sömnen — ack icke i tysk utan i fiendtlig jord.

Bland dem, som sprang fram och åter från ena ändan af fåget till den andra, var också katholska presten, vikarien Xaver Martin, en man vid ungefär 60 års ålder, allvarsam och med sorgsen mine. Hans långa svarta öfverrock slog fladdrande omkring hans storkben, under det han sände sin, med en ovanlig lång röckäpp försedd hand långt framför sig. Vikariens hår var kortklippt framtill i pannan och hängde bak i nacken ned i långa strimmar öfver rockkragen. Hans ansigte var långt och skrynkligt, men visade en egendomlig hårdhet, i synnerhet i dragen omkring munnen.

Då soldaterna marscherade in i Seedorf, skred detta långa benangel med darrande knän och ängslig mine vid sidan af lederna och frågade:

— Hvar är min broder? Veten J icke hvar min broder, underlöjtnanten Martin, är? För Guds skull, visa mig underlöjtnant Martin . . .

Vikarien hade af naturen ingen stark röst; han hviskade blott och sina frågor framhvisade han nu af inre rörelse mycket sakt. Det var således intet under, om de jublande soldaterna under folkets vivatrop, icke förstodo honom. Så snart presten stack sitt hufvud in i soldathopen och framförde sin enträgna fråga, lade infanteristerna handen på chakou eller kassen och saluterade, eller de svarade: Tack, herr pastor, tack! i det de trodde, att han öfver dem uttalat sin välsignelse, under det att den magre presten af förtviflan, att icke kunna uppnå sin önskan, var nära vid att utöfva en hädelse emot Gud.

Bedröfvad smög sig vikarien Martin bort

och ställde sig vid sidan af det spetsiga tornet på marknadsplatsen. Det var öfverraskande att se, huru läsbarne sökte att undvika honom på hans väg, att de besvarade hans hälsning endast kort och med en blick, som om de hyste afsky eller fruktan för denne man. Märkte vikarien detta otvetydiga bevis på vedervilja, så sammantryckte han sina ögon, ryckte på de höga axlarna och drog en djup suck, i det han gjorde sina långa steg ännu längre.

Soldaterna stodo på torget. Hvarje enskild hade länge sedan blifvit tagen i beslag af sina anhöriga, ty regimentet var uppsatt af manskap från Seedorf och dess grannskap. Blott några fattiga ynglingar hade ingen, utom deras kvarterbiljet, som emottog dem, men äfven dessa, som hvarken hade slägt eller vänner, med hvilka de kunde följas åt till det gästfria hemmet, — äfven dessa bedröfvade, som under den allmänna glädjen allvarsamma stödde sig mot sina gevär, för att reflektera öfver den lycka, som vederfors deras kamrater, voro snart uppfångade, som den svettande, öfverlycklige borgmästaren uttryckte sig. Man aftog dem deras gevär och packning och främmande förde dem hem i sina hus, för att låta dem glömma, att de i deras hemort stodo ensamma, likasom nyss under kulregnet i hertigdömena.

Den sista man hade lemnat torget. Vikarien stod ännu alltjemt och stirrade med förvånade blickar.

— Han måste väl slutligen komma, mumlade han.

Men den, som han mente, kom icke. Underlöjtnanten Martin saknades.

Nu hade vikarien heller icke längre kraft att tilltala en eller annan soldat, som ännu tillfälligtvis sprang öfver gatan. Och då hans granne, en tjock gammal bryggare mötte och med en skarp blick mätte honom samt med sin torndonsstämma ropade så högt att alla förbigående stannade:

— God dag, herr pastor; men hvar har ni er gamle Johannes? — då svarade ej vikarien, men gömde sitt ansigte i näsduken och sprang, som om bryggaren förföljde honom, till den, i en dyster vrå af kyrkogården belägne af ålder grånade prestgården.

Han lät sig i dag icke se af sin förman, kyrkoherden, utan inneslöt sig inom sitt rums ofantliga stenmurar, som hade ett nästan klosterligt utseende. Förgäfves söngo i afton hans två vackraste kanariefoglar de melodier, som han med jernfast ihärdighet, lärt dem vid hjälp af ett litet positiv. Vikarien slog med sin långa pipa,

som han redan öfver en timma höll i handen, utan att hafva tändt den, efter de qvitrande sångarne och hängde slutligen dukar öfver de gröna burarne, så att de små djuren knappt kunde andas, ännu mindre sjunga.

Följande dagen var Söndag. Vikarien viste sig icke i kyrkan. Kyrkoherden inträdde i hans cell, hälsade vänligt på honom och sade:

— Ni är sjuk, broder Xaver; jag förstår och inser det fullkomligt.

Kyrkoherden hade nemligen den vanan att förstå och inse allt, hvarför han, då han använde den på kyrkliga angelägenheter, redan tvenne gånger hade varit nära vid, att af biskop bli suspenderad och exkommunicerad.

— O, jag inser oförripligt, fortfor kyrkoherden, då Xaver oryggligt teg: Efter de bedröfliga händelser, som föranlät er...

— Hvem? Hvem? albröt vikarien. Hvem har föranlätit något?

— Godt; jag skall, sedan ni så vill, lemna bisaken och blott säga: det vore bedröfliga händelser, till hvilka ni så tillvida stod i gemenskap, som det träffade er närmaste släktunge, och ni vet mycket väl, att församlingen åtminstone icke frikänner er från vissa steg . . . er ställning här blir obehaglig, så mycket mer som er broder icke kom tillbaka, utan i kriget underkastades samma stränga lott, som här föll på hans familj . . . Han lär vara död . . . Fred med de döde! . . . Men ni, broder Xaver, skulle göra val, om ni snarast möjligt anhöll hos piskopen om en annan plats. Jag inser, att ni här i Seedorf dock aldrig mer skall bli lycklig.

— Nej, jag vill stanna här! mumlade vikarien. På ett annat ställe, der . . . dessa döde icke äro, skulle jag finna ännu mindre ro än här.

— Som ni vill, embetsbroder! sade kyrkoherden. Men medgif, att mina slutsatser som vanligt äro nog riktiga, för att icke kunna bestridas. Go' mor'n!

Tvenne dagar efter detta samtal kom åter en militärsafdelning till Seedorf. Denna gången var det ingen glänsande, jublande. Långsamt och dystert kommo trenne vagnar, beläckta med halm, till porten, och frande bleka ansigtene, de särades förbundne hufvuden, knappt till hälften tillfrisknade, skådade insjukna ögon fram ur de högt uppvikade kragarne på de gamla grå mantlarna. Man mottog rekonvalescenterne med medlidsam tystnad, hjälpte dem ned från vagnen och förde dem i deras kvartär.

Den tjocke bryggaren Mandel stod i sin skinnväst och med ett smutsigt förskinn

öfver den mäktiga buken vid den främsta vagnen. Han fattade med kraftiga armar tag i en af soldaterna, som bar sin vänstra arm i en bindel, och lyftade honom ned från vagnen.

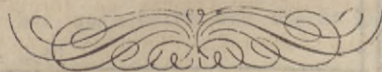
— Det är du, Johannes! brummade Mandel, i det han förgäfves försökte att dölja sin rörelse. Var välkommen till Seedorf och din skolkamrat David. Kom blott med mig! Du skall icke sakna något. I förrgår hörde jag, att de hade skjutit dig lam, dessa hundaktiga Danskar, dem fan måtte fördömma, och då sade jag genast till min gamla Usbeth: gör rummet der uppe i ordning, för att, om Martins Johannes kommer lefvande hit, allt är tillreds för honom.

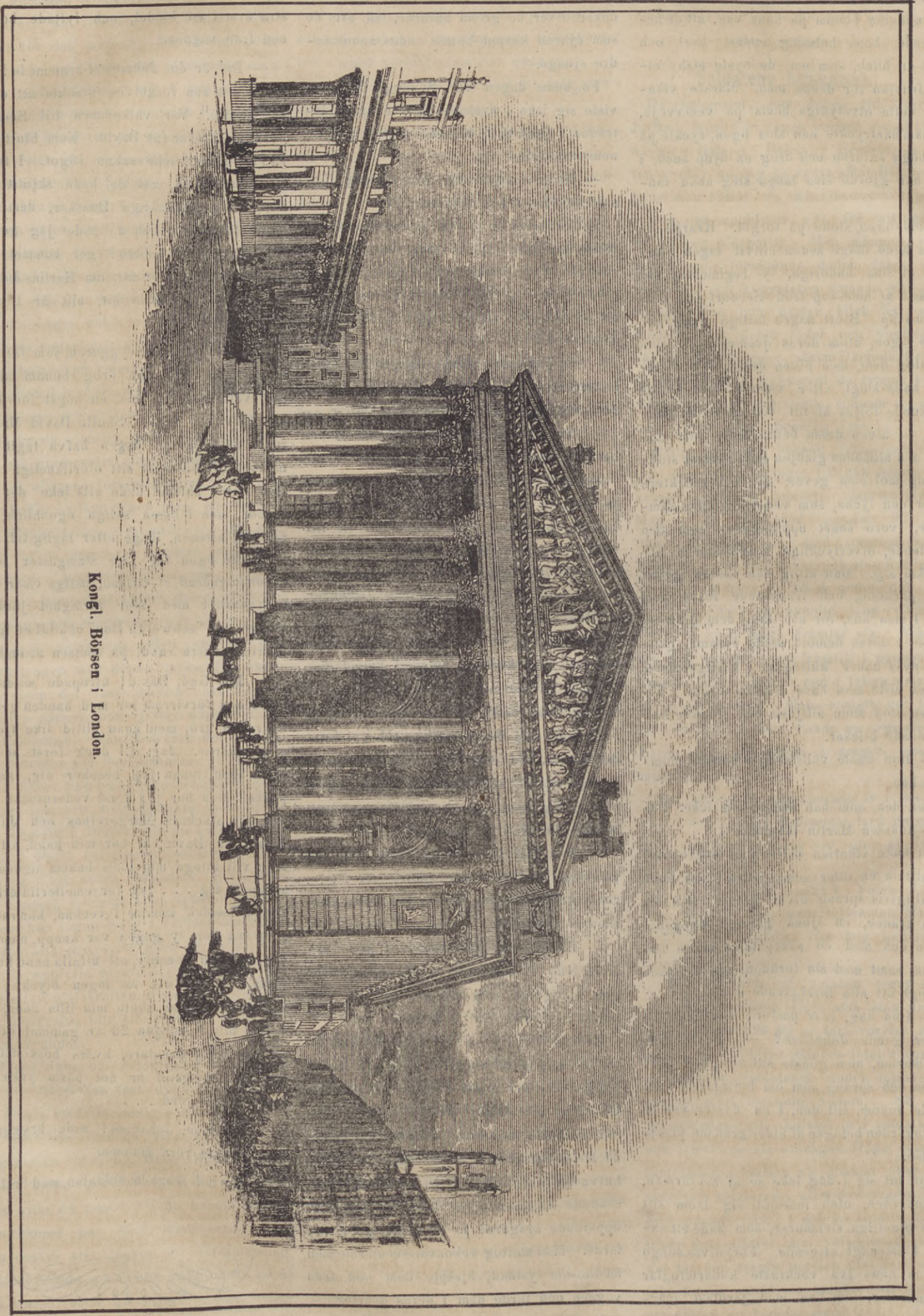
Soldaten såg på bryggaren, som fattade hans friska hand och drog honom nästan med våld med sig, med en högst förvånad och förvirrad blick. Skulle David Mandel redan så tidigt på dagen hafva tagit för mycket till bästa af sitt oförlikneliga öl? Men David Mandel hade alls icke det utseende, som i dessa saliga ögonblick, då han om aftonen, länge efter laglig tid, med strålände ögon för sine stamgäster söng, ackompanjerad af cittran, lustiga visor, och i synnerhet med stor färdighet jodlade sången om "schwarza Bua" och lät en tennalrick snurra rundt på spetsen af en knif.

— Min Gud, David! utropade soldaten, i det han förvirrad for med handen genom de redan grå, men ännu alltid lika tjocka sidolockarne. Jag vill dock först se min egen härd, innan jag besöker dig, gamle pojke! Men har jag först vederqvickt mig vid min stackars Margarethas och Julius' hjerta, så, David, är här min hand, att jag åter vill intaga min plats bakom ugnen vid sidan af dig . . . jag far emellertid dricka några "ssidel" mindre i veckan, kamrat, än i forna dar; ty gagen var knapp, men nådepenningen kommer att utfalla ännu knappare . . . Men det är ingen olycka; jag skall dock kunna sköta min lilla åker, och Julius blir i morgon 20 ar gammal och är en förträfflig arbetare, hvars böss-smideri nu under krigstid är det bästa yrke på Guds gröna jord . . .

— Gå icke, Johannes! sade bryggaren med mycket röd stämma.

— Huru? frågade soldaten med bestörtning.

Kongl. Börsen i London.

Den lifegne.

(Forts. fr. N:o 37.)

I flygande fart lade Michael seldonet på hästarne, under det att Matthias vände vagnen. På afstånd hörde man hofslag. Svetten perlade i droppar på ynglingarnes panna.

— De komma! hviskade Matthias. Nu fort i vagnen! Är allt i ordning Michael?

— Ja, svarade kusken med skallrande länder.

De begge vännerna sprungo upp i vagnen, der Ami redan väntade dem. Michael satt redan på kuskbocken.

— Vi skola taga af åt venster vid stenkorset sade ju den gamla, munlade Matthias. Kör emellan de två tallträden, Michael, och låt det blifva ditt mästerslycke; ty vi ha ej tid att öppna porten. Vagnen for fram öfver stock och sten, emellan tvenne tallträd, hvars grenar sarade ynglingarnes ansigte. Michael dref de frustande hästarne tvärs igenom en smaskog af enbuskar. I detta ögonblick framblickade nymännen genom de hittills täta skyarne. Högt och tydligt möttes ynglingarnes öron af trenne hästars galopperande.

— Der är stenkorset! hviskade Matthias; ditbort, Michael! — Vagnen for framåt i den anvista riktningen. Vagnen var jemn och då vagnen svängde in på vagnen åt venster, sågos trenne ryttare sätta af i sträckande galopp på den väg, ynglingarne nyss lemnat. De hörde ett rop af överraskning.

— Död och förbannelse! Lorde de en röst utbryta, som icke kunde vara någon annans än Niklas'. — Bröder, der äro det! Hvilken djefvul har släppt dem los? Har jag icke i luften vädrat ett skott? Död och förbannelse, de hafva skjutit min bror. De tre ryttarne brusade som en stormvind omkring hörnet af skogen och ilade öfter vännerna.

— Gif mig tyglarne, Michael! ropade Matthias, resande sig. — Piskan äfven! Nu skall det visa sig, om de Svarte äro värda femhundra silfverrubel. Hoppsa, framåt mine snälla djur. Med fast hand grep han tyglarne och låt piskan nedsusa på hästarne. De flögo framåt som om en hop vargar varit i hack och häl efter dem. Men ryttarne närmade sig. Deras hästar kunde röra sig med större ledighet än de af vagn och seldon hindrade. Röfvarne hade närmat sig på tjugo stegs distans.

— Vi hafva dem! vrålade den röde Niklas med vild glädje. Framåt bröder! — Ivan vände sig. Han kunde icke urskilja

Niklas från de andra, men afstryckte sin pistol på en af de förföljande. Skottet gaf genljud i skogen; ett skri af smärta förkunnade, att han hade träffat. Men i och med det samma hade han äfven skrämt lästarne framför vagnen; de hade blifvit så vilda, att de hvarken aktade tygel eller piska. Som rasande foro de åstad, så att den lätta vagnen vräktes åt alla kanter, hvarje ögonblick utsatt för att vältra. Ynglingarne behöfde all sin kraft, för att hålla sig raka i vagnen. Matthias låt tyglarne falla sig ur handen; Michael försökte att fånga upp dem, men det lyckades honom ej. Befriade från den ledande makten, foro hästarne ännu vildare åstad. På något återhållande var numera icke att tänka. Vännerna tröstade sig dock med den tanken, att de, genom hästarnes rastlösa fart, så mycket fortare undkommo sine förföljare. Dessa voro heller icke längre att se. De hade afstått från sin förföljelse, antingen därför, att en af dem blifvit sårad, eller att de insågo, att det var omöjligt att rida i kapp med hästar som blifvit skygga.

— Der har vi Sophiofka! utropade Matthias jublande. Ivan, ser du slottet? ser du trädgården? — I det sparsamma månluset såg Ivan en vacker, hög byggning framskynta jemte storartade trädgårdsanläggningar.

— Men hästarne, hästarne! ropade Matthias med oroig stämma. Vagnen förer rakt fram till porten. Om den är stängd, äro de arma kräken forlorade, och kanske äfven vi. — Det lyckades ynglingen, att ännu en gång få tag i tommarne; men hvarje ansträngning var forgäfvad. Med bixtens hastighet störtade de svarta sig allt närmare den låsta porten.

— Vi böra hoppa ur vagnen! föreslog Ivan, sättande foten på vagnsteget.

— Nej, för all del! ropade Matthias ängsligt. Det vore det värsta du kunde göra; du skulle krossa ditt hufvud. — Ivan stannade på sin plats. Med spänd blick stodo de begge vännerna och väntade på hästarnes studsande emot slottsporten. Matthias ropade flera gånger högt, för att få någon att öppna den; men forgäfvad höjde han sin röst; ty alla sofvo derinne. Emellertid närmade de sig allt mer och mer och några ögonblick derefter susade tistelstängan emot porten. Ovillkorligt grepo ynglingarne efter vagnskanten för att deri hålla sig fast. Som ett rör krossades den starka tistelstängan. Hästarne störtade med det breda bröstet emot porten och nedföllu derpå med brutna lemmar. Vagnen stjälpde och ett fasaans skrik

undföll ynglingarne, som, kastade ur vagnen, trodde sig hafva brutit både armar och ben. Men vännerna hade blott blifvit bedöfvade, och funno sig efter den första skrämelsen endast hafva fått några obetydliga kontusioner. Värre tycktes Michael vara faren; ty han hade blifvit slungad längst bort. Han kunde heller icke sjelf resa sig upp och pekade på sitt ben, som tycktes vara brutet. Hästarne hade utandats; men deremot sprang Ami så munter fram till sin herre, som om alls intet passerat. Strax derefter hörde man redan högljudda röster på gården och tjänare med facklor kommo och öppnade porten. En gråhårig gubbe igenkände genast den unge Matthias Murajew-Apostel.

— För Guds skull, ropade den gamle, får man ännu en gång åter se er, herr Matthias? Jag trodde ni längesedan hade varit död i utrikes, sedan det varit så lång tid sedan man såg er. Och i hvilken ställning återfinner man er, vagnen sönderbruten, hästarne döda och ni sjelf sårad! Säg, för Guds skull, hvad fattas er unge herre!

— Åh, det är icke så farligt, gamle, tröstade honom Matthias. De hellefrade hästarne hafva skenat med oss; de hafva redan sin lön. Min vän och jag hafva fått oss några blånader, det är allt; men min kusk tyckes icke hafva kommit så lätt derifrån. Karlen har svimmat; ombesörj, att han kommer in i slottet, och får en god skötsel, gamle! — Några tjänare buro den afdånade Michael in i byggningen.

— Nå gamle, är nådig grefvinnan, min goda väninna här, och huru mår hon? frågade Matthias.

— Tackar mjukast, svarade den gamle trotjenaren, allt väl. Ja, nådig fru är här, men hon sofver.

— Ja, det kunde jag väl tro! svarade Matthias skrattande. Och Sophie, är hon här, och huru mår hon?

— Sophie? frågade den gamle förundrad. Hvem menar ni, unge herre? — Ach, jag förstår utbröt han derefter, slående sig för pannan; men vet ni då icke . . . ?

— Ja, jag vet, svarade Matthias leende, under det han krampaktigt bet sig i läppen. — Är fru generalskan Kisselew här?

— Nej, svarade gubben, likaledes med dyster blick, fru generalskan kommer först i nästa månad, i början af September. Ach ja, mycket har förändrat sig sedan ni sist var här, unge herre, och det är längesedan det!

— Nästan fyra år, sade Matthias, som samlade all sin kraft, för att undertrycka sin smärta. Men jag hoppas det blifvit bättre.

Den gamle såg på honom med tvifvel i sitt ansigte och skakade på hufvudet.

— Men hvarför har ni då aldrig återkommit, unge herre, frågade han bedröfvad, allt hade ju då kunnat bli bra! Ni älskade dock vår goda fröken så innerligt.

— Jag vill tömma kalken ända i botten, hviskade Matthias till Ivan, hvilande sig på vännens arm. Huru menar du det, gamle? tala öppet! fortfor han högt. Fröken Sophie har ju gjort ett lyckligt parti.

— Lyckligt? mente den gamle, ännu alltjemt betraktande den unge mannen frågande och tviflande. — Nå ja, allt som man tar det. Då icke ni ville ta henne, så fick hon väl gifva sig tillfreds med ryssen.

— Åh, kommer du på det kapitlet? inföll Matthias, som pinad af inre qual, tvang sig att skämta. Polacken talar ur dig.

— Icke blott han ensamt, svarade den gamle. — Kort och godt, fru generalskan är lyckligt gift — såsom de flesta äro det. Matthias teg. Ivan kände den krampaktiga sprittningen i sin väns hand.

— Har generalskan barn? frågade Matthias med nästan bruten röst. — Den gamle skakade på hufvudet.

— Himlen har hittills bevarat henne derifrån, svarade han sorgset, — och det är godt; ty af polskt och ryskt blod blir det dock aldrig något som duger. — Matthias hade hört nog.

— Gif oss rum, gamle, sade han kort, och låt införa våra saker. Vi äro trötta, mycket trötta; ty vi hafva haft en ganska mödosam natt. Vi komma just nu direkte från en rövarkula. Och nu berättade Matthias för den gamle, som icke gaf sig ro, innan han fått höra huru allt gått till. Emellertid hade vännerna kommit in på den af otaliga lampor belyste gården. I öster började redan dagen att randas.

Plötsligt öppnades slottets höga flygeldörr och tvenne damer, omgifna af en skara tjenare med facklor, visade sig i deusamma.

— Ah, grefvinna! utbröt Matthias behagligt öfverraskad och ilade fram till dörren tagande Ivan med sig.

— O, nådiga fru! sade han, ni har redan så tidigt lemnat det svällande lägret. Men väl icke för att bjuda en nattlig fremlig morgonhelsningen?

— Ganska visst, hvarför annars? svarade grefvinna. Min Matthias, min käre son, skulle jag icke emottaga honom, om

han än kom under det jag kämpade med döden? Var välkommen, Matthias!

— O, min moder, min dyra grefvinna! utropade Matthias, böjande sig ned öfver grefvinnans hand. Huru god ni är! Hvilken himmelsk tröst ni gjuter i mitt hjerta!

— Och oförmögen, att undertrycka den länge återhållna smärtan, utbrast den olycklige ynglingen i en häftig snyftning, och fällde heta tårar på den ädla matronans hand; ty han hade ända från sin moders död alltid behandlat henne med barnslig vördnad.

Under denna skakande scen hade Ivan haft tid att betrakta grefvinnan och det andra fruntimret, hennes andra dotter. Aldrig hade ynglingen sett något mer intagande än denna femtiårige frus milda ansigte, som förrådde spår efter en ovanlig skönhet. Allt hvad Ivan hittills hört om henne, öfverträffades, då han nu såg henne. Han kände grefvinnans lefnadslopp. Han visste, att hon, af obekant härkomst, hade varit en grekisk slafvinna, att hon genom snille och behag hade utmärkt sig framför alla fruntimmer på hennes tid, så att de kunskapsrikaste och högst uppsatte personer hade vallfärdat till henne, för att ur den outtömliga källan af hennes älskvardhet och qvickhet ösa vederqvickelse och undervisning. Han visste, att hon ur grefve Witts händer kommit i grefve Felix Potockis, densamme, som en gång fördrådt Polen, och att han, af nästan vansinnig kärlek, uppjudit hela sin ofantliga förmögenhet, för att försköna hennes lif; att han för hennes skull uppbyggt Sophiofka och omskapat Teltschins kringliggande trakt till ett sant paradys. Ivan hade icke kunnat begripa hvad han hört om all denna tillgifvenhet och dyrkan man slösat på denna grefvinna. Först nu, då han stod framför henne, fann han, att man dock hade sagt för litet. Han var så upptagen i betraktandet af denna beundransvärda fru, att han alls icke fäste något afseende på hennes bredvid stående dotter, som dock kunde gå och gälla för en skönhet af första rang; men som dock vid sidan af modren förbleknade som månen för den strålande solen. Om än Sophie, hennes älska dotter, tänkte Ivan, blott vore en skugga af modren, huru är då icke Matthias att beklaga! och en djup suck höjde ynglingens bröst.

Med ansträngning qvafde Matthias sin smärta, under det att grefvinna ännu en

gång omfamnade honom och tryckte en kyss på hans brännheta panna.

— Var äfven du helsad, älskade Olga, sade han, vändande sig till grefvinnans dotter. Minnes du ännu din ungdoms lek-kamrat?

— Huru skulle jag kunna glömma honom? svarade Olga. Oaktadt din långa frånvaro, är du dock väl ihågkommen af alla i Sophiofka.

— Här, ädla fru, sade Matthias tagande Ivan vid handen, tilltör jag eder en vän, som är värd att i Sophiofka bli älskad.

Namnet Olga hade hos ynglingen väckt sorgliga minnen och, med tårar i ögonen, böjde han sig ned för att kyssa grefvinnans hand.

— O, dyrkansvärda fru, sade han med en af tårar qvafad röst, aldrig har jag smakat moderskärlekens valsignelse. Jag är ett fattigt, öfvergifvet barn; det är knappt jag känner min far. Om ni ville värdigas pröfva mig, så hoppas jag tillvinna mig er moderliga kärlek. Dessa ord gjorde ett djupt intryck på grefvinnan, som kastade en frågande blick på Matthias, som om hon af honom ville hemta upplysning hvarest han funnit denne vän; sedan omfamnade hon äfven Ivan med sann moderlig ömhet.

— Var mig hjertligt välkommen, kära barn, sade hon med rörd stämma, jag skall ersätta er förlust, och gör ert inträde i Sophiofka som min son! I det den djupt rörde ynglingen åter kysste den ädla fruns hand, upptäckte hon att han på ett ställe i pannan blödde.

— Himmel! utropade hon, jag står här och bortpratar tiden, under det mine begge vänner behöfva snar hjälp. Jag har hört att hästarne skenat och att ni båda blifvit sårade. O, att jag kunde forgäta det!

Matthias och Ivan måste nu följa grefvinnan in i slottet, der hon sjelf, skickligare än den bäste doktor, undersökte deras sår, dem hon fann mindre farliga. Sedan begäfv sig mor och dotter, på Matthias' enträgna bön, åter till hvila, och uppsköt med afhörandet af berättelsen om ynglingarnes nattliga äfventyr till en lägligare tid.

Sedan vännerna intagit sina rum, som lägo bredvid hvarandra, med fenstren åt trädgården, var Ivan både för orolig och rörd för att tillbörligt kunna beundra sitt rums smakfulla elegans. Nattens skräckbild i rövarkulan, den upphöjda förete-

elsen af grefvinnan, allt uppfyllde hans själ med de mest förvirrade tankar. Hans retade fantasi lät honom ännu en gång genomgå en liknande natt, natten af hans flykt. Han jmförde sitt förra och sitt nuvarande lif. Han frågade sig sjelf, hvad han tänkte att taga sig till för framtiden; ty sitt nuvarande lif kunde han icke fortsätta. Dessa tankar förvirrade hans hjärna, han sprang upp från soffan, på hvilken han kastat sig, öppnade ett fenster och lutade sig ut i den uppfriskande morgonluften. Strax efter öppnades äfven hans väns Matthias' fenster. Begge vännerna berättade ömsesidigt, att de icke kunnat insomna. De beslutade att spara sömnen till eftermiddagen och nu vederqvicka sig i den upplivande morgonluften.

— Ah, se der! utropade Ivan, vår goda grefvinna och hennes förtjusande dotter Olga!

— Ja, i sanning, svarade Matthias, äfven de hafva säkert icke mer kunnat finna någon ro. Låtom oss gå ned, Ivan! Vi skola ledsaga dem; men glöm icke, att detta är en annan än din Olga.

— Nej, hviskade Ivan, i det han förebrående såg på sin vän, — Olga från Kiew är det icke.

Raskt gjorde båda sin toalett och möttes i korridoren, der de med en handtryckning helsade hvarandra som om de hela natten alls icke sett hvarandra. Matthias kände slottet Sophiofka lika godt som sitt hem, och förde således med lätthet sin vän ned i trädgården. De ilade åt bassinen, der de observerat damerna, och hvarifrån de senares näsdukar viftade de fort framilande ynglingarne tillmöte.

— O, den lättsinniga ungdomen! sade grefvinnan leende. Den unnar sig icke en timmas sömn! det är verkligen ett straffvärdt öfvermod. Till straff skall ni, Matthias, taga bort den lilla insekten, som fallit ned på min nacke.

Matthias sprang fram och tog med sina läppar det lilla krypet bort från matronans bländhvita nacke. Också Ivan aftog sin hatt och kysste damernas hand.

Först nu hade grefvinnan tillfälle att noggrannare betrakta ynglingen. Hon lät länge sina ögon hvila på honom och tycktes förvånad öfver ynglingens skönhet och älskvärda sätt.

— Men allvarsamt, fortfor grefvinnan, hvarför hafven J icke hvilat ut mina unga vänner?

— Dyra grefvinna, svarade Matthias leende, om ni visste hvad som denna natt passerat oss, så skulle ni finna det förklarligt.

Sedan grefvinnan förklarar sin nyfikenhet, berättade Matthias nattens äfventyr. I början af berättelsen uttryckte matronans ädla drag ett okonstladt deltagande, som ökades till högsta grad af oro ju närmare den unga mannen närmade sig till slutet af den fara för hvilken ynglingarne under nattens lopp varit utsatta.

— Det är ju förfärligt! sade hon, då Matthias slutat, och denna förskräckliga scen med den sjuka frun! det är grufligt!

— Men vänta! jag kommer nu i håg; jag måste sjelf hafva sett denna fru, då jag för någon tid sedan for förbi detta hus. Hon stod i förstudörren och lät sin egenomliga blick hvila på mig på ett sätt som om hon kände mig, och äfven jag tycktes mig hafva sett henne förr. Jag böd henne en liten gåfva, men hon afslog den kort, dock utan stolthet.

— I alla fall, mente Ivan, vore det väl ej ur vägen, att genast uppsöka och genomforska huset. Den sjuka frun har säkert genom något förfärligt brott kommit i dessa hofvars händer, och det vore ett ädelt verk att återgifva henne åt menskligheten.

Grefvinnan gaf honom rätt och befallde genast sin hofmästare att med några af tjänarpersonalen genomsöka huset i skogen, fasttaga dess invånare, och om man der fann en sjuk kvinna, föra henne med den största försigtighet till Sophiofka.

Man fortsatte nu promenaden, i det Matthias förde grefvinnan, och Ivan hennes dotter, som under samtalet utvecklade en medfödd talang för skämt, qvickhet och behag. Sällskapet intog sedermera under en hög lind, hvars grenar bildade ett det mest förtjusande lusthus, sitt kaffe, som på en vink af grefvinnan der serverades. Samtalet föll på Ivans tidigare lefnadsförhållanden, om hvilka han hittills varit mycket försigtig; ty utom familjen Orlow, Matthias och dennes vän Pestel var det ingen, som närmare kände dem. Ivan dröjde derfor med att börja berättelsen om sine besynnerliga öden, änskönt han liksom kände ett inre behof af att öppna sitt hjerta för en fru, den han så högt värderade.

— Var utan fruktan, Ivan, sade Matthias, då han varseblef sin väns tvekande, du kan gerna berätta allt, förstår du? allt!

— Huru, frågade Ivan, äfven sammankomsten?

— Äfven den kan du omnämna, svarade Matthias leende; ty grefvinnan Potocki, vår ärade värdinna, är invigd i alla våra hemligheter. Hennes hjerta slår icke blott för dygd och skönhet, utan ock för frihet och oberoende.

— O, tillbedjansvärda fru, utropade Ivan med lysande ögon, Matthias befriar mitt hjerta från en qväljande ovisshet. Ända till detta ögonblick har jag plågat mig sjelf med ogrundadt tvifvel, i det jag bemödat mig att upptäcka, hvad er stora, ädla själ tänker om de angelägenheter, af hvilka hvarje rättänkande mans själ är uppfylld. Nu är jag fullkomligt lycklig, då jag for er kan uttömma mitt fulla hjerta. Och ynglingen började änyo berättelsen om sin flykt och sitt inträde i sällskapslifvet.

Då han slutat, herrskade en djup tystnad. I grefvinnans ögon glänste två stora tårar. Hon måste hafva erinrat sig sin ungdomstid, då äfven hon försmäktade i slafveri.

— Ivan Cesarow, sade hon derefter med högtidlig röst, ödet tyckes hafva bevarat er till något stort. Fortfar på den väg ni inslagit och lät er icke skrämra af något. Och när ert hjerta vill brista i den kamp ni går tillmötes; när olycka och lidanden infinna sig, tänk då på Sophiofka! Här slår for er ett hjerta, som varit starkt och tåligt i samma belägenhet, uti hvilken ni sjelf försmäktat.

Ynglingen böjde sig för att kyssa hennes hand; men hon omfamnade honom med en så djup rörelse, och betraktade honom med en så tålig blick, som om gamla, ljufva minnen uppdykat ur dennes själ.

— Jag hyser ett djupt intresse för er, Ivan, sade hon. Jag vill ej dölja, att det i edra drag ligger något, som dunkelt påminner mig om en händelse i mitt lif, som jag icke nog tydligt kan erinra. — Säg, Olga, sade hon plötsligt, vändande sig åt sin dotter, har du icke i går fått något bref från Felix?

— Nej, svarade flickan med en lätt rodnad, af hans sista bref vet du ju, kära mamma, att han ville komma hit i Augusti, hvarför han äfven ber mig att icke följa med Sophie.

— Augusti är ännu lång, sade grefvinnan leende, och innan den är slut, kunde väl Felix skriva. — I detta ögonblick

rigtade hon sitt skarpa öga på allén, som förde till slottedörren och ett tyst leende krusade hennes läppar. Hon såg sig omkring, för att observera om någon hade laggt märke till hennes blick, och vände sig derpå åter till sin dotter.

— Huru tror du det skulle bli, Olga, om han i dag plötsligt öfverraskade oss? Skulle han icke bli svartsjuk, i synnerhet på vår vän Ivan, hvars lefnadshistoria är ensam tillräcklig för att tillvinna honom alla kvinnohjerta?

Olga rodnade och kastade derunder en blygsam blick på Ivan, som äfven blef något förlägen. Som det tycktes hade grefvinnan varseblifvit, att Olga nästan oafbrutet betraktat den unge mannen med det största deltagande, och ville nu erinra sin dotter om det orätta i hennes uppförande. Kanske hade hon härtill äfven en annan grund; ty plötsligt hördes fotsteg i närheten, och ögonblicket derefter ilade en ung man i polsk nationaldrägt in till sällskapet.

— Felix! ropade Olga i det hon sprang upp, Felix, det är du! O, mamma! har vetat om detta, du har underrättat henne! Vänta, du stygge! att så öfverraska mig!

— Jag bedyrar, att icke en människa har vetat derom, försäkrade Felix, seende sig förundrad omkring.

Men snart döfvade Olgas varma kyssar hans vidare bedyranden.

Grefvinnan som varseblef det olika intryck, som denna öppna kärleksyra, gjorde på de tvenne ynglingarne, hvilka af blika skäl kände sig gripna af en sådan scen, steg upp och sakta vidrörde sin dotter, som ännu hvilade i sin älskades armar.

— J ären icke ensamma, kära barn! hviskade hon leende; tygla edra känslor.

Med förvirrad blick ref sig Olga lös ur Felix' armar.

— Ach, det hade jag glömt! hviskade hon rodnande. Men hvad gör väl det? utbröt hon skrattande. Icke sant, Felix, de herrarne se ju alls icke ut, som om de vilja fördöma oss?

Felix och grefvinnan skrattade. Matthias och Ivan reste sig, då den unge Polacken vände sig till dem. Nu presenterade grefvinnan Felix Raminsky för vännerna. Matthias och Felix kände redan hvarandra till namnet och räckte hvarandra handen. På den unge Polackens ansigte visade sig en viss öfverraskning vid att här träffa Matthias; rimligtvis kände han hans förra förhållande till Sophie.

Felix var en kraftig, frisk ung man med ett öppet och intagande ansigte.

— Kommer ni från Warschau? frågade

Matthias, sedan Felix tagit plats bredvid Olga.

— Ja, svarade Felix, jag ville först göra en liten utflykt till Zamosk; men det föll mig in, att jag lika lätt kunde göra den på min återresa.

— Till Zamosk? hvad skall du i Zamosk? frågade Olga leende och lotade med fingern. Du skulle väl besöka din vackra cousine? Icke sant?

— Långt derifrån! svarade Felix. Derpå har jag alls icke tänkt. Forolrigt vet du ju, Olga, att man talar om en viss liaison; en tillräcklig orsak att undandra mig hennes blixtrande ögon.

— Ah, det är ingen orsak! det är blott undflykter! ropade Olga. Jag tycker ej om, att du reser till Zamosk, när du far hem.

— Du skämtar, älskade Olga! sade Felix med något allvarsamare ton, i det han grep sin fastmos hand, den hon skalkaktigt höjt, och tryckte en kyss på de fem fingrarna. — Du skämtar! Jag måste nödvändigt till Zamosk. Jag har der trangande göromål.

— Trangande göromål! inföll Olga skrattande. Nej hör mamma, Felix har trangande göromål. Det skulle vara första gången i hans lif.

Såväl grefvinnan som Matthias och Ivan måste ovillkorligen skratta af den naiva ton, Olga begagnade. Ätven den unge Polacken försökte att skratta, men hans ansigte antog detoaktadt ett allvarsammare uttryck an forut.

— Ja, förvannas gerna, kära Olga, sade han; men den tid skall komma, då ätven jag gerna skulle vilja skratta.

Olga hade ett skämt på läpparne; men återhöll det, då hon såg sin älskare i ansigtet, som i verkligheten hade blifvit allvarsamt och dystert.

— Men till Zamosk far du icke, sade hon bygt och bontallande.

— Det kunde väl blott vara skämt, sade Felix, seende den älskade öppenhjertigt i ögat, hvad du yttrade om min kusin. Nej, jag måste der tala med några vännar. Jag förebrar mig redan, att jag icke gjorde det innan jag kom hit.

— Men sag, Felix, hvad har du för dig? ropade Olga, omt slingrande sin arm omkring den älskande och smygande sig närmare intill honom. Har du räkat ut för någon olycka? Så allvarsam har jag ju ännu aldrig sett dig! Sag, hur är det med dig?

Matthias hade under detta samtal mycket noga betraktat den unge Polacken.

— Ursäkta, grefve Raminsky, att jag

tränger mig in i ert förtroende. Men jag tror mig kunna gissa till ert bekymmer.

Den unge Polacken höjde lufvudet och kastade på den unge mannen en till hälften mistrogen, tackande och uppmuntrande blick. Han tycktes icke veta, om han på detta ställe och i dessa personers sällskap torde öppet uttala sina åsigt.

— Är ni ännu den gamle? frågade han tviflande. Är ni ännu den, om hvars frimodighet jag förr så ofta hörde berättas? Ni får ursäkta mig denna fråga. Jag väntar af er ett öppet svar, så som det anstår en man af heder.

— Ja, jag är ännu densamme, svarade Matthias leende. Fråga vår vördade vänninna, grefvinnan Potocki, fråga denne unge man, min vän, de skola berätta er, att jag ännu alltjemt är den gamle, och att jag med eder landsman Lublinsky, som nyss i Kiew gjorde oss ett besök å tjenstens vägnar, ännu icke står på några bättre fötter än förr.

— Jag hade väntat detta, svarade Felix och räckte den unge Ryssen handen. Men jag är icke tillfreds ännu. Jag känner nu edert tänkesätt om den ryska regeringen i Petersburg, men icke eder åsigt om ryska regeringen i Warschau.

— Det är detsamma, ropade Matthias. De tre åren, jag tillbragt utrikes hafva beröfvat mig en skatt, som jag aldrig mer kommer att återfå. Men de hafva tillika hos mig inpräglat en allvarsam lära, den nemligen, att alla förtryckta folks sak är en gemensam.

— Ja, nu känner jag er åter så som man för mig skildrat er! utbröt den unge Polacken. Ja, ni är ännu den gamle Matthias Murajew-Apostel, och eder broder Sergei har ej sagt för mycket, då han kallade er den bästa bland bröder och den ädlaste människa.

— Min broder Sergei är en svärmare, änskönt han är några år äldre än jag, svarade Matthias leende. Han säger mängen gång mer, än han kan svara för. — Men det är tid att komma tillbaka till kärnan för vårt samtal, sade han derpå, i det han plötsligt blef allvarsamare. Hvad är det, grefve Raminsky, som gör er bekymrad?

Den unge Polackens ljusa och klara öga blef också dystert.

— Det öde, som mitt fädernesland går tillmöte, det bekymrar mig, sade hansorgset. Jag tillstår öppet, att jag ännu ansåg mig för ung att blanda mig i saker, som, enligt min åsigt, endast skulle handhafvas af män, mognare till åren.

(Forts.)